

1. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 මතය

භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය ප්‍රකාශය, එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශවලින් සමන්විත 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 11(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් ඇතුළත් සම්පිණ්ඩන වාර්තාව 2021 ජූනි 11 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. විගණන පනතේ 11(2) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවට අදාළ වාර්ෂික විස්තරාත්මක කළමනාකරණ විගණන වාර්තාව 2021 ජූනි 11 දින ගණන්දීමේ නිලධාරී වෙත නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(6) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 10 වගන්තිය ප්‍රකාරව මෙම වාර්තාව පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ.

භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 මතය සඳහා පදනම

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් මාගේ වගකීම, විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබා ගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ හා ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම

පොදුවේ පිළිගත් ගිණුම්කරණ මූලධර්මවලට අනුකූලව හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 38 වගන්තියේ සඳහන් විධිවිධානවලට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කෙරෙන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම හා වංචා සහ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ වගකීම වේ.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් වාර්ෂික හා කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වා ගෙන යා යුතුය.

ජාතික විගණන පනතේ 38(1)(ඇ) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව දෙපාර්තමේන්තුවේ මූල්‍ය පාලනය සඳහා සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියක් සකස් කර පවත්වා ගෙන යනු ලබන බවට ගණන්දීමේ නිලධාරී සහතික විය යුතු අතර එම පද්ධතියේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව කලින් කල සමාලෝචනයක් සිදු කර ඒ අනුව පද්ධතිය ඵලදායී ලෙස කරගෙන යාමට අවශ්‍ය වෙනස්කම් සිදු කරනු ලැබිය යුතුය.

1.4 මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය පිළිබඳ විගණකගේ වගකීම

සමස්ථයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා හා වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකාධිපති වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතිකවීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් අනාවරණය කර ගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇති විය හැකි අතර, එහි ප්‍රමාණාත්මක භාවය මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කර ගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි වන බලපෑම මත රඳා පවතී.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනයේ කොටසක් ලෙස මා විසින් විගණනයේදී වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ක්‍රියා කරන ලදී. මා විසින් තවදුරටත්,

- ප්‍රකාශ කරන ලද විගණන මතයට පදනමක් සපයා ගැනීමේදී වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන් ඇතිවීමේ අවදානම් හඳුනාගැනීම හා තක්සේරු කිරීම සඳහා අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කර ක්‍රියාත්මක කරන ලදී. වරදවා දැක්වීම් හේතුවෙන් සිදුවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවකින් සිදුවන්නා වූ බලපෑම ප්‍රබල වන්නේ ඒවා දුස්සන්ධානයෙන්, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීමෙන්, චේතනාන්විත මඟහැරීමෙන්, වරදවා දැක්වීමෙන් හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟ හැරීමෙන් වැනි හේතු නිසා වන බැවිනි.
- දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමේ අදහසින් නොවුවද, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලැසුම් කිරීම පිණිස අභ්‍යන්තර පාලනය පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලදී.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.
- මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය හා අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණව ඇතුළත් වී ඇති බව සහ හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ථ ඉදිරිපත් කිරීම අගයන ලදී.

මාගේ විගණනය තුළදී හඳුනාගත් වැදගත් විගණන සොයාගැනීම්, ප්‍රධාන අභ්‍යන්තර පාලන දුර්වලතා හා අනෙකුත් කරුණු පිළිබඳව ගණන්දීමේ නිලධාරී දැනුවත් කරන ලදී.

1.5 වෙනත් තෛතික අවශ්‍යතා පිළිබඳ වාර්තාව

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 6 (1) (ඇ) වගන්තිය ප්‍රකාරව පහත සඳහන් කරුණු මා ප්‍රකාශ කරමි.

(අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉකුත් වර්ෂය සමඟ අනුරූප වන බවට,

(ආ) ඉකුත් වර්ෂයට අදාළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මාවිසින් කර තිබුණු නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණි.

2 මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 ආදායම් කළමනාකරණය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ අදහස් දැක්වීම

නිලධාරීගේ

නිර්දේශය

(අ) දෙපාර්තමේන්තුව විසින් පිළියල කර තිබූ ආදායම් සංකේතාංක 11 කට අදාලව සංශෝධිත ආදායම් ඇස්තමේන්තුවක් දක්වා තිබුණද ඊට අදාළ අනුමැතියක් විගණනයට ඉදිරිපත් නොවීය. එම ඇස්තමේන්තු අගයන්, සත්‍ය ආදායම සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 67 ක සිට සියයට 159 ක් දක්වා වූ පරාසයක විචල්‍යතාවයන් පැවති බව නිරීක්ෂණය විය.

ආදායම් සංකේතාංක 11 එකිනෙකට වෙනස් ඒවා බැවින් ඒවා එකතුකර කාර්යය සාධනය ප්‍රතිශතයක් ලෙස දැක්වීම ප්‍රායෝගික නොවේ. ඒ අනුව එම ආදායම් සංකේතාංකයන්හි සියයට 67 සිට සියයට 159 ක පරාසයක විචලනයක් නොපෙන්වන බව කාරුණිකව සඳහන් කර සිටින අතර අදාළ ආදායම් සංකේතාංක 11හි විචලනටන්ට අදාළ හේතු දක්වා ඇත.

නිවැරදි ප්‍රතිපත්තිමය තීරණ ගැනීම සඳහා රජයේ වියදම කුමන මට්ටමක තබා ගත යුතුද යන්න තීරණය කිරීම සඳහාත්, අයවැය පරතරය කෙතරම්ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහාත් අධීක්ෂණ කටයුතු හා ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය සඳහාත් ආදායම් පුරෝකතනය හා වාර්තා තබා ගැනීම විධිමත් කල යුතු වීම.

I.. හිඟ ආදායම් පරීක්ෂාව

2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට හිඟ ආදායම් වාර්තා අනුව ආදායම් සංකේතාංක 06 කට අදාළ හිඟ හිටි ආදායම් සම්බන්ධව පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට 2017 හා ඊට පෙර වර්ෂයන්ට අදාළ මුළු හිඟ ආදායම රු.5,361,931,137 ක් වූ අතර එය සමස්ථ හිඟ හිටි ආදායම වූ රු.9,896,017,350 න් සියයට 54 ක් වී තිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. ඉන් 2021.03.31 දිනට රු. මිලියන 3,215 ක් අයකරගෙන ඇත.

හිඟමුදල් අය කර ගැනීමට /නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.
- (ii) අංක 01/2015 හා 2015 ජූලි 20 දිනැති රාජ්‍ය මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති වක්‍රලේඛයේ 4 වන ඡේදය ප්‍රකාරව හිඟ මුදල් අයකර ගත යුතු බව දක්වා තිබුණද 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුළු හිඟ හිටි ආදායම වූ රු.9,896,017,350 න් සියයට 89 ක්ම පූර්ව වර්ෂයන්ට අදාළ හිඟ ආදායම වී තිබුණි.

2021.03.31 දිනට හිඟමුදල් අය කර ගැනීමට පූර්ව වර්ෂයන්ට අදාළ /නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

රු. මිලියන 6,480 ක් නිරවුල් කර ඇත.
- (iii) ගිවිසුම් ප්‍රකාරව ණය පොළී හා ණය වාරික නොගෙවීම මත ආයතන 5 කින් 2017 හා ඊට පෙර වර්ෂයන්ට අදාළව රු.5,361,288,685 ක හිඟ හිටි ආදායමක් අයකර ගැනීම අවිනිශ්චිතතාවයක් පවතින බව දන්වා තිබුණි. මෙම හිඟ හිටි ණය මුදල සමස්ථ හිඟ හිටි ආදායමින් සියයට 54 ක් වී තිබුණි.

මින් එක් ආයතනයක ණය මුදල හා පොළිය අත්හැර දැමීම සඳහා කටයුතු කරමින් පවතින අතර තවත් ආයතනයකට අදාළව නීති කටයුතු සිදුකරමින් පවතී. තවත් ආයතනයක පොළී අත්හැරීම සඳහා අනුමැතිය ලැබී ඇති අතර අනෙක් ආයතන 02 හි ණය මුදල ප්‍රාග්ධනික කිරීමට හා ණය මුදල ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට සඳහා අනුමැතිය ලැබී ඇත.

හිඟමුදල් අය කර ගැනීමට /නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

II. 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට සාපේක්ෂව 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට සමස්ථ හිඟ හිටි ආදායමෙහි අඩුවීම හා වැඩිවීම පිළිබඳ පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) ආදායම් සංකේත අංක 20.02.01.99 යටතේ රජයේ වත්කම්වලින් ලැබෙන ආදායම අනෙකුත් කුලීවලට අදාළ හිඟ හිටි ආදායම 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.147,356 ක් වී තිබුණු අතර එය 2020 මාර්තු 31 දින වනවිට රු.1,134,484 කින් හෙවත් සියයට 670 කින් ඉහළ ගොස් තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.
- (ii) සමස්ථ හිඟ හිටි ආදායම 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.12,428,196,377 ක් වූ අතර 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිට රු. 9,896,017,350 ක් වී තිබුණි. ඒ අනුව සමස්ථ හිඟ හිටි ආදායම රු.2,532,179,027 කින් හෙවත් සියයට 20 කින් අඩුවී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

හිඟ මුදලින් කොටසක් මේ වනවිට අයකරගෙන ඇත. හිඟමුදල් අය කර ගැනීමට /නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. හිඟමුදල් අය කර ගැනීමට /නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කළ යුතු වීම.

(ඇ) ආදායම් සංකේත අංක 30.01.01.00- විදේශ ප්‍රදාන

- I. 1994 අප්‍රේල් 20 දිනැති අංක 30/94 දරණ විදේශාධාර ගිණුම් තැබීමට අදාළ රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව, විදේශ ආධාර සම්බන්ධ සියළු ගණුදෙනු මහා භාණ්ඩාගාරයේ විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් කලයුතු බව සඳහන් වුවද, නියැදි පරීක්ෂාවක් මත 1994.04.20 දිනැති අංක 30/94 රාජ්‍ය ගිණුම් වක්‍රලේඛය ජරකාරව සියළු විදේශ ආධාර ප්‍රදාන විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හරහා ලබාගැනීම සිදුකල යුතුවේ. විදේශ ආධාර ලබාගැනීමේ හා ගිණුම් තැබීමේ ක්‍රියාවලිය විධිමත් කළයුතුවීම හා නියාමනය ශක්තිමත් කර වක්‍රලේඛ උපදෙස්වලට පටහැනිව කටයුතු කිරීම පිළිබඳව දැඩි පියවර ගැනීම.

ලබාගත් තොරතුරු අනුව, 2018 හා 2019 වර්ෂවල මහා භාණ්ඩාගාරයේ දැනුවත් විමකින් තොරව ආයතන 24 ක් විසින් ව්‍යාපෘති 77 ක් සඳහා ලද රු. මිලියන 2,026 ක විදේශ ප්‍රදාන සෘජුවම අදාළ ආයතන විසින් ලබාගෙන තිබුණි. මෙම ප්‍රදානයන් පිළිබඳ තොරතුරු මහා භාණ්ඩාගාරයේ වාර්තාවල ඇතුළත් වී නොතිබුණු අතරම ප්‍රතිපාදන සලසාගෙන මෙම ප්‍රදාන ගිණුම් ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. එසේම මෙවැනි ප්‍රදාන වෙනත් අමාත්‍යාංශ/ දෙපාර්තමේන්තු වෙත ලැබී තිබේද යන වග තහවුරු කරගැනීමේ ඵලදායී හා කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයක් මහා භාණ්ඩාගාරය සතුව නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

II. එසේම, නියැදි පදනම මත ලද තොරතුරු අනුව, 2020 වර්ෂය තුළ එසේ මහා භාණ්ඩාගාරයේ දැනුවත් විමකින් තොරව වෙනත් අමාත්‍යාංශ/ දෙපාර්තමේන්තු විසින් එකතුව රු. මිලියන 1,266 ක විදේශ ප්‍රදාන සෘජුව ලබාගෙන තිබුණු අතර එම වටිනාකම් සඳහා ප්‍රතිපාදන සලසාගෙන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

-එම-

-එම-

III. 2020 වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සටහන් අංක 12 විදේශ ප්‍රදාන (මුදලින් ලැබීම්) යටතේ සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ලද විදේශ ප්‍රදාන වියදමේ එකතුව රු.1,174,654,127 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. අදාළ තැන්පතු ලෙජර් අනුව එම වියදමේ එකතුව රු.1,010,962,945 ක් විය. මෙම වෙනස තුළ එකතුව රු. 5,306,026 ක් වූ විදේශ ප්‍රදාන,

ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලද මුදල් උපයෝජනය කිරීමේ වගකීම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය සතුවේ.

ප්‍රදායකයින්ගේ විශ්වාසයද තහවුරු වන පරිදි ලැබුණු විදේශ ප්‍රදාන අදාළ අරමුණුවලට යෙදවීම පිළිබඳව සම්බන්ධීකරණය හා නියාමනය ශක්තිමත් කිරීම.

අදාළ අරමුණට නොයොදවා සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ රාජ්‍ය ආදායමට බැර කළ වටිනාකම් හා එකතුව රු.318,803 ක අධිභාර කිරීම් ද ඇතුළත් විය.

- IV. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ප්‍රදායකයන් 05 දෙනෙකුගෙන් ව්‍යාපෘති 06 කට අදාළව විශේෂ ප්‍රදාන ලෙස ලැබී තිබූ එකතුව රු. 9,655,159 ක් අදාළ අරමුණට නොයොදවා ආපසු ප්‍රදායක වෙත යවා තිබුණි.

ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලද මුදල් උපයෝජනය කිරීමේ වගකීම ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය සතු වන අතර මේ සම්බන්ධ අධීක්ෂණය විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කළ යුතුය.

ලැබුණු විදේශ ප්‍රදාන උපරිම ලෙස උපයෝජනය කිරීමට අවධානය යොමුකළ යුතුවීම.
- V. 2020 ජනවාරි 01 දිනට විශේෂ ප්‍රදාන ලෙස ලැබී ඇති නමුත් 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වනවිටත් අදාළ අරමුණට නොයොදවා අක්‍රීයව පැවති විදේශ ප්‍රදාන වටිනාකම රු. 79,716,465 ක් විය.

නියමිත කාර්යයන් සඳහා විදේශ ආධාර ප්‍රදාන උපයෝජනය නොකිරීමේ වගකීම අදාළ අමාත්‍යාංශ/ දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරීන්/ ගණන්දීමේ නිලධාරීන් සතුවේ.

ප්‍රදායකයින්ගේ විශ්වාසයද තහවුරු වන පරිදි ලැබුණු විදේශ ප්‍රදාන අදාළ අරමුණුවලට යෙදවීම පිළිබඳව සම්බන්ධීකරණය හා නියාමනය ශක්තිමත් කිරීම.
- VI. විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ඉදිරිපත් කළ 802 – i වාර්තාව අනුව 2020 වර්ෂය තුළ රු. 4,952,640,578 ක වටිනා විදේශ ප්‍රදාන ගිවිසුම් 06 කට එළඹී තිබුණු අතර ඉන් 2020 වර්ෂය තුළ රු.874,371,529 ක් උපලබ්ධි වී තිබුණි. එහෙත් ඉන් රු.474,391,137 ක් පමණක් වියදම් කර තිබුණු අතර වෙනස වූ රු.399,980,392 ක වටිනාකම/ තොරතුරු මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් හෙලිදරව් කර නොතිබුණි.

ප්‍රදායක ආයතනයවිසින් භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්ගේ ගිණුමට බැරකර ඇති මුදලින් ව්‍යාපෘතියට අදාළ 2020 වර්ෂයේදී තත්‍ය වශයෙන් දරණ ලද වියදමට අනුරූපී මුදල ප්‍රදාන ලැබීම් ලෙස ගිණුම්ගත කර ඇත.

-එම-

2.2 වියදම් කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ නිර්දේශය
අදහස් දැක්වීම

(අ) මූලධන වැය විෂයයන් දෙකක් සඳහා වෙන් කරන ලද රු. 1,700,000 ක මුළු ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයම කාලපරිච්ඡේදය තුළ වැය නොකර වර්ෂය අවසානයේ සම්පූර්ණයෙන්ම ඉතිරි වී තිබුණි.

විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ. ඉතිරිවීම් සඳහා හේතු මූල්‍ය ප්‍රකාශන ACA2(II) ආකෘතිය මඟින් ඉදිරිපත් කර ඇත.

වාර්ෂික ඇස්තමේන්තු මඟින් අධි ප්‍රතිපාදන සලසා ගැනීම පාලනය කළයුතු වීම.

(ආ) මූලික වියදම් ඇස්තමේන්තුව හා සංශෝධිත වියදම් ඇස්තමේන්තුව පිළියෙල කිරීමේදී වැය විෂයයන් 5 කට අදාළව විවලතාවය සියයට 13 ක අඩුවීමේ සිට සියයට 358 ක වැඩිවීම දක්වා වූ පරාසයක් තුළ වෙනස් වී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

විගණන නිරීක්ෂණය හා එකඟ වේ.

-එම-

(ඇ) පුනරාවර්තන වැය විෂයයන් 08 ක් හා මූලධන වැය විෂයයන් 02 ක් සඳහා අධි ප්‍රතිපාදන සැලසීම හේතුවෙන් වර්ෂය තුළ උපයෝජනය කළ පසු රු.3,351,637,425 ක ඉතිරියක් පැවති අතර එය ශුද්ධ ප්‍රතිපාදනයෙන් සියයට 25 සිට සියයට 98 අතර පරාසයක ප්‍රතිශතයක් ගෙන තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

-එම-

-එම-

(ඈ) දෙපාර්තමේන්තුවේ විසර්ජන (සම්මත) වැය ලෙජරයේ 1409 - වෙනත් වැය විෂයය යටතේ ඇතුළත් වූ එකතුව රු.178,125,563 ක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවේ තොරතුරුවල ඇතුළත් වී නොතිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 2020 වර්ෂයට අදාළ ලාභය, ප්‍රේෂණය කිරීමේදී රු.8,976,987 ක ජාත්‍යන්තර ස්වෛරීත්ව බැඳුම්කර නිකුත් කිරීමේ වියදම, ඉන් අඩුකර ඇත.

ණය සම්බන්ධ තොරතුරු අදාළ ආයතනවල යාවත්කාලීන වන බව තහවුරු කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කළයුතුවීම.

2.3 නීති, රීති රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ අංක 02/2020 හි 10:1 ඡේදයට අනුගතව රාජ්‍ය ගිණුම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කල මාර්ගෝපදේශ අංක 6 ප්‍රකාරව, මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය (ACA - C ආකෘතිය) දළ පදනමින් පිළියෙල කල යුතු වුවත් විගණනයට ඉදිරිපත් කල මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය එසේ පිළියල කර නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) වර්ෂය තුළ අත්තිකාරම් අයකර ගැනීම් රු. 10,255,025 වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ ආයෝජන ක්‍රියාකාරකම් වලින් ජනිත වූ මුදල් ප්‍රවාහය යටතේ රු.4,797,790 ක් දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව රු.5,457,235 කින් මුදල් ගලා ඒම අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ අත්තිකාරම් අයකරගැනීම් හා අත්තිකාරම් ගෙවීම් මුදලින් කරන ලද අගයන් පමණක් ඇතුළත් කර සංශෝධනය කරන ලදී.

වක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව කටයුතු කළයුතුවීම.

(ආ) අත්තිකාරම් ගෙවීම් රු. 8,232,481 වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ අත්තිකාරම් ගෙවීම් රු.4,513,316 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව රු. 3,719,165 කින් මුදල් ගලායාම් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට ඉදිරිපත් කළ මූල්‍ය ප්‍රකාශන වල මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශයේ අත්තිකාරම් අයකරගැනීම් හා අත්තිකාරම් ගෙවීම් මුදලින් කරන ලද අගයන් පමණක් ඇතුළත් කර සංශෝධනය කරන ලදී.

-එම-

2.4 තැන්පතු ගිණුම් ශේෂ

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ අදහස් නිර්දේශය දැක්වීම

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ගනුදෙනු කිසිවක් සිදු නොවී පවත්වාගෙන යන එකතුව රු.79,716,727 ක් වූ තැන්පත් ගිණුම් 19 ක් පැවති බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම තැන්පත් ගිණුම් විදේශ ප්‍රදාන ලැබීම් වලට අදාල වන

මෙහි සඳහන් තැන්පතු ගිණුම් 19 න් 02 ක් තවදුරටත් ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ පවතී. තවත් ගිණුමක පවතින ශේෂය උපයෝජනය කරන ලෙස අඛණ්ඩවම අදාළ

යාවත්කාලීන පොත්පත් වාර්තා පවත්වා ගතයුතු වීම.

අතර මෙසේ තැන්පතු අක්‍රීයව පැවතීම හේතුවෙන් එම ප්‍රදාන අදාල අරමුණට යෙදවීමේ අවස්ථාවන් අහිමි වී තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ ඉන් රු. 5,306,026 ක් රාජ්‍ය ආදායමට බැර කර තිබූ අතර තවත් රු. 9,655,159 ක් අදාල අරමුණට නොයොදවා ප්‍රදායක වෙත හරවා යවා තිබුණි.

අමාත්‍යාංශය වෙත දැනුම් දී ඇත. අනෙකුත් ගිණුම් ශේෂ 2018 හා 2019 වර්ෂවල භාවිතා කළද 2020 වර්ෂයේදී භාවිතා කර නොමැත. ඒ පිළිබඳව නැවත වරක් දැනුම් දීමට කටයුතු කරන අතර එසේ නොවූහොත් රජයේ ආදායමට බැර කිරීමට හෝ ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කරනු ලැබේ.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 අපේක්ෂිත නිමවුම් මට්ටම ලබා නොගැනීම

3.1.1 භාණ්ඩාගාර අනුමත අග්‍රිම ගිණුම් - (7002/ 7003)

විගණන නිරීක්ෂණය

ගණන්දීමේ නිලධාරීගේ නිර්දේශය අදහස් දැක්වීම

(අ) අග්‍රිම ගිණුම් ආරම්භ කිරීම / පවත්වාගෙනයාම සඳහා බලය දීම හා අධීක්ෂණය කිරීම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයක් වුවද ඒ සම්බන්ධව සිදුකල පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට අනුමත භාණ්ඩාගාර අග්‍රිම ගිණුම් (7002) 4 ක එකතුව රු.2,342,323 ක බැර ශේෂයක් විය.

බැර අග්‍රිම ගිණුම් ශේෂ 04 න් 03 ක් 2021 මාර්තු 31 දිනට පියවීමට කටයුතු කර ඇත. ඉතිරි ශේෂය 2021 අප්‍රේල් මස නිරවුල් කිරීමට පියවර ගෙන ඇත.

මුදල් රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මහපෙන්වීම් සිදුකිරීම.

(ii) 2021 මාර්තු අවසන් වනවිට ද අංක 7002 හා අංක 7003 දරන ගිණුම්වල වර්ෂ ගණනාවක සිට පැවත එන ආරම්භක ශේෂ පැවති ගිණුම් 03 ක් වූ අතර එම ගිණුම්වල එකතුව රු. 118,227,633 ක් විය.

මෙම ගිණුම් 03 න් එක් ශේෂයක් ධීවර සංස්ථාවේ පවතින දැඩි මූල්‍ය දුෂ්කරතා මත පියවීමට නොහැකි වී ඇති බව අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් විසින් දන්වා ඇත. තවත් ශේෂයක් නිරවුල් කිරීම සඳහා විදේශ දුත මණ්ඩල වලින් තොරතුරු රැස්කර ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග ගන්නා

-එම-

බව දන්වා ඇති අතර අනෙක් ශේෂය පියවිය යුතු ආකාරය පිළිබඳ උපදෙස් දෙමින් අදාළ අමාත්‍යාංශය වෙත ලිපි යොමු කර ඇත.

- (iii) ඉහත කී ගිණුම් තුළ පැවති 2013 වර්ෂයේ නොපියවූ අත්තිකාරම් පියවා ගැනීමට එක් එක් දුනු මණ්ඩලවලින් විස්තර මේ වනවිට ලබාගෙන නැවත අයකර ගැනීමට කටයුතු කරමින් පවතී. -එම-

7002-0-0-035/13 දරණ අග්‍රිම ගිණුමේ ශේෂය රු. 91,530,099 ක් වූ අතර එය 2013 වර්ෂයට හා ඊට පෙර කාල පරිච්ඡේදයන්ට අදාළ නොපියවූ අත්තිකාරම් වලින් සකස් වී තිබුණි. එම අත්තිකාරම් වලින් රු.51,979,371 ක් විදේශ දුනු මණ්ඩල සේවය සඳහා විදේශ ගත වූ කාර්යය මණ්ඩලයට ලබාදෙන නිවාස සඳහා තබන ලද ආරක්ෂිත තැන්පතු 173 කින් සමන්විත වී තිබුණි. එම වටිනාකමින් රු. 4,285,061 ක් වර්ෂ 20 ඉක්මවා තිබුණු අතර රු. 44,284,956 ක් වර්ෂ 10 ත් 20 ත් අතර විය. රු. 3,409,354 ක් වූ ඉතිරිය වර්ෂ 07 ඉක්මවා තිබුණි.
- (iv) එම නිවාස ඇප / ආරක්ෂිත තැන්පතු 173 න් තැන්පතු 165 කට අදාළ රු. 47,954,750 ක් මේ වනවිට විදේශ දුනු මණ්ඩල කාර්යය මණ්ඩලය විසින් භාවිතා නොකරන නිවාස සඳහා තබා ඇති ආරක්ෂිත තැන්පතු බව නිරීක්ෂණය විය. -එම-

නිවෙස් සඳහා තබා ඇති තැන්පතු අයකරගැනීම සඳහා අමාත්‍යාංශය පියවර ගෙන ඇති අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රගතිය 2021.09.30 දිනට වාර්තා කරනු ලැබේ.
- (v) එසේම, අංක 7002-0-0-035/20 දරණ අග්‍රිම ගිණුමේ රු. 787,712,457 ක් වූ ශේෂය තුළ වූ නොපියවූ අත්තිකාරම් රු. 355,085,724 ක් වූ අතර එම වටිනාකමින් රු. 327,202,925 ක් විදේශ දුනු මණ්ඩල විසින් නොපියවූ අත්තිකාරම් වලින් සකස් වී තිබුණි. එම අත්තිකාරම් වලින් රු.303,909,210 ක් විදේශ දුනු -එම-

මු.රෙ. 373 ප්‍රකාරව, 2021 වර්ෂය සඳහා ජර්නල් සටහනක් මගින් මාරුකිරීමට කටයුතු කර ඇත.

මණ්ඩල සේවය සඳහා විදේශ ගත වූ කාර්යය මණ්ඩලයට ලබාදෙන නිවාස සඳහා තබන ලද ආරක්ෂිත තැන්පතු වූ අතර ඉන් රු. 20,464,959 ක් වර්ෂ 10 ඉක්මවා තිබුණි. තවත් රු. 49,112,123 ක් වර්ෂ 05 ත් වර්ෂ 10 ත් අතර වටිනාකම් වී තිබුණි. තවද මෙම ආරක්ෂිත තැන්පතු වලින් දුන මණ්ඩල කාර්යය මණ්ඩල පදිංචි වී නොමැති නිවාස සඳහා තබා තිබුණු තැන්පතු 56 ක වටිනාකම රු. 21,275,938 ක් විය.

(vi) දුන මණ්ඩල විසින් නොපියවූ අත්තිකාරම් රු. 23,293,715 ක් තත්කාර්යය අතුරු අග්‍රිම වූ අතර, එම අත්තිකාරම් තුළ 2018 වර්ෂයට පෙර කාලයට අදාළ රු. 9,168,655 ක් ද 2018 වර්ෂයට අදාළ රු. 813,741 ක් හා 2019 වර්ෂයට අදාළ රු. 3,912,255 ක් ද විය. ඒ අනුව මු.රෙ. 371 ප්‍රකාරව තත්කාර්යය අතුරු අග්‍රිම එම කාර්යය නිමකළ වහාම පියවිය යුතු නමුත් එම රෙගුලාසි ප්‍රකාරව කටයුතු කර නොතිබුණි.

ඉදිරියේදී තත්කාර්යය අතුරු අග්‍රිම අදාළ කාලය අවශ්‍ය වූ වහාම අයකරගැනීමට අදාළ විදේශ දුන මණ්ඩල වෙත උපදෙස් ලබාදී ඇත.

-එම-

(ආ) රාජ්‍ය ණය ගැනීම් හා ණය සේවා ගිණුම් ගතකිරීම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයක් වූ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

(i) වරාය හා නාවික කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අංක MPS/SEC/2017/32 හා 2017 ජූලි 20 දිනැති “හම්බන්තොට වරාය සහන ගිවිසුම” නම් වූ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයට 2017 අගෝස්තු 04 දින අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලැබී තිබුණි. ඒ අනුව, හම්බන්තොට වරාය ඉදිකිරීම සඳහා රජය විසින් ගනු ලැබූ ණය වලින් තවදුරටත් ගෙවිය යුතුව ඇති ශේෂය නිරවුල් කිරීමේ වගකීම, එකී සහන ගිවිසුම හම්බන්තොට වරාය ඉදිකිරීම සඳහා රජය විසින් ගනු ලැබූ ණය, 2017 වර්ෂය දක්වා ශ්‍රී ලංකා වරාය අධිකාරිය විසින් ගෙවනු ලැබූ අතර 2017 අගෝස්තු 04 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව ණය සේවාකරණය හාණ්ඩාගාරය විසින් සිදුකරයි. හම්බන්තොට වරාය, ශ්‍රී ලංකා වරාය

රාජ්‍ය ණය ගැනීම් හා ණය සේවා ගිණුම් ගතකිරීම විධිමත් කළයුතුවීම.

බලාත්මක වන දිනයේ සිට අධිකාරියේ වත්කමක් බලපැවැත්වෙන පරිදි මහා බැවින් අදාළ ණය මුදල් භාණ්ඩාගාරය විසින් බාර ගෙන වරාය අධිකාරියේ පොත් තිබුණි. රු.මිලියන 164,602 ක් වූ වල සටහන් වියයුතු බව එම ණය ශේෂය ජනරජයේ මූල්‍ය දන්වා ඇත.

ප්‍රකාශනවල හෝ වරාය අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෝ ගිණුම්ගත වී නොතිබුණි.

(ii) 2020 වර්ෂය තුළ උපලබ්ධි වූ විදේශ අදාළ අමාත්‍යාංශ සතුව ණය ගිවිසුම් 19 කට අදාළව හා ප්‍රමාණවත් අයවැය 2019 වර්ෂය තුළ හෝ ඊට පෙර ප්‍රතිපාදන නොමැති වීම හා උපලබ්ධි වූ විදේශ ණය ගිවිසුම් 5 2020.12.31 දිනට ව්‍යාපෘති කට අදාළව එකතුව රු.මිලියන විසින් වියදම් සහතික 6,124 ක් 2020 දෙසැම්බර් 31 දින නොකිරීම හේතුවෙන් වනවිටත්, විදේශ ණය ලෙස මෙම ණය ගිණුම්ගත වී ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි. නොමැත.

-එම-

(iii) විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ මෙම ණය මුදල් ආපසු CS-DRMS 2000 + Report 854 – 1 ගෙවීම 2020 වර්ෂයේදී වාර්තාවේ ඇතුළත් විදේශ ණය සිදුකළද විදේශ සම්පත් අංක 03 කට අදාළ එකතුව දෙපාර්තමේන්තුවේ රු. 1,336,519,034 ක ණය ශේෂ CS-DRMS පද්ධතියේ ඊට ගිණුම් ගත වී නොතිබුණි. අදාළ දිනට සටහන් කිරීම සිදුව ඇත. තවත් ණය මුදලක, ණය ශේෂය අඩුවෙන් සටහන් වී ඇත.

-එම-

(iv) 2020 වර්ෂයේ රජයේ මූල්‍ය මෙම ණය මුදල් ශ්‍රී ලංකා ප්‍රකාශනයෙහි ඇතුළත් විදේශ ණය මහ බැංකුවේ භාණ්ඩාගාර අයිතම දෙකකට අදාළ එකතුව නියෝජ්‍ය ලේකම් ගිණුමට රු.4,399,424,782 ක ණය ශේෂයන්, ලැබී ඇතත් විදේශ සම්පත් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුවේ දෙපාර්තමේන්තුව එම CS-DRMS 2000+ Report 854 – 1 තොරතුරු 2021 වර්ෂයේදී වාර්තාවෙහි දක්වා ඇති ණය පද්ධතියට ඇතුළත් කර ශේෂයන්වලට වඩා වැඩි අගයක් ඇත. ගන්නා බව නිරීක්ෂණය විය.

-එම-

(ඇ) වියදම් ආයතනවල අරමුදල් අවශ්‍යතා තක්සේරු කර ප්‍රමුඛතා මත අරමුදල් නිදහස් කිරීම දෙපාර්තමේන්තුවේ තවත් ප්‍රධාන කාර්යයක් වූ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (i) 2020 වර්ෂය සඳහා පුනරාවර්තන හා මූලධන වියදම වශයෙන් පිළිවෙලින් රු.බිලියන 2,804.65 ක් හා රු.බිලියන 1,913.51 ක් වශයෙන් එකතුව රු.බිලියන 4,718.16 ක ප්‍රතිපාදන පාර්ලිමේන්තුව විසින් අනුමත කර තිබුණි. විගණනය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණු තොරතුරු අනුව, එහි ඇතුළත් පුනරාවර්තන වියදම් වෙනුවෙන් රු.බිලියන 1,708.36 ක්ද, මූලධන වියදම් වෙනුවෙන් රු.බිලියන 458.34 ක්ද වශයෙන් එකතුව රු.බිලියන 2,166.70 ක අක්මුදල් සීමාවන් පනවා තිබුණි. ආයතන විසින් එම ප්‍රමාණයන් ඉක්මවා පුනරාවර්තන වියදම් වෙනුවෙන් රු.බිලියන 1,777.39 ක්ද, මූලධන වියදම් වෙනුවෙන් රු.බිලියන 863.23 ක්ද, වශයෙන් එකතුව රු.බිලියන 2,640.63 ක අක්මුදල් ඉල්ලුම් කර තිබුණි. නමුත් භාණ්ඩාගාරය විසින් එසේ ඉල්ලුම් කළ අක්මුදලින් නිකුත් නොකර අවම වශයෙන් අක්මුදල් සීමාවටද වඩා අඩුවෙන් වූ පුනරාවර්තන වියදම් වෙනුවෙන් රු.බිලියන 1,622.54 ක්ද, මූලධන වියදම් වෙනුවෙන් රු.බිලියන 325.77 ක්ද, වශයෙන් එකතුව රු.බිලියන 1,948.31 ක අක් මුදල් ආයතන වෙත නිදහස් කර තිබුණි.
- (ii) ඒ අනුව පුනරාවර්තන වියදම් වෙනුවෙන් ආයතන විසින් ඉල්ලුම් කළ අග්‍රිමයෙන් රු.බිලියන 154.86 ක හෙවත් සියයට 8.71 ක්ද, මූලධන වියදම් වෙනුවෙන් ආයතන විසින් ඉල්ලුම් කළ අග්‍රිමයෙන් රු.බිලියන 537.46 ක් හෙවත් සියයට 62.26 ක්ද, වශයෙන් එකතුව රු.බිලියන 692.31 ක අක්මුදල් භාණ්ඩාගාරය විසින් නිදහස් කර නොතිබුණි.
- අමාත්‍යාංශ/ දෙපාර්තමේන්තු වෙත අක්මුදල් නිදහස් කිරීමේදී, වාර්ෂික අක්මුදල් සීමාව, මාසිකව කරන ලද අක්මුදල් ඉල්ලීම්, නිල බැංකු ගිණුම්වල පවතින බැංකු ශේෂ, ඒකාබද්ධ අරමුදල යටතේ පවතින මුදල් තත්ත්ව හා ප්‍රමුඛතාවයන් සලකා බලනු ලැබේ.
- ආයතනවල අවශ්‍යතා තක්සේරු කර අක්මුදල් නිදහස් කිරීම උපරිම කළයුතුවීම.
- ආයතනවල අවශ්‍යතා තක්සේරු කර අක්මුදල් නිදහස් කිරීම උපරිම කළයුතුවීම.
- 2020 වර්ෂයේදී COVID – 19 වසංගත තත්ත්වය හේතුවෙන් රාජ්‍ය ආදායමට ඇතිවූ ප්‍රමාණාත්මක බලපෑම සෘජුවම අක්මුදල් නිදහස් කිරීමටද බලපෑමක් ඇති විය.

(ඇ) එසේම දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රධාන කාර්යයන් තුළ භාණ්ඩාගාර ඇපකර නිකුත් කිරීමද ඇතුළත් වූ අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

I. 2020 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට බාහිර ආයතන වෙත අවස්ථා 230 යටතේ රු.මිලියන 1,340,612.19 ක බැංකු ඇපකර / සහන ලිපි නිකුත් කරන තිබුණු අතර 2020 දෙසැම්බර් 31 දිනට කල් ඉකුත් වී තිබුණි. රු.මිලියන 880 ක වටිනාකමකින් යුත් භාණ්ඩාගාර ඇපකර වලට අදාළව කාලය දීර්ඝ කර නොතිබුණි. මෙම සහන ලිපි නිකුත් කිරීම සඳහා නිර්දේශ කර තිබුණේ සංවර්ධන මූල්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවෙන් වන අතර එම ලිපිවල කාලය දීර්ඝ කිරීම එම දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය ලද වහාම සිදුකරනු ලැබේ.

II. මිහින් ලංකා සමාගම වෙනුවෙන් නිකුත් කර තිබූ සහන ලිපි

(i) එක් බැංකුවකට සහන ලිපි දෙකක් වන පරිදි මහජන බැංකුව හා ලංකා බැංකුව සඳහා ඇ.එ.ජනපද ඩොලර් මිලියන 2.5 බැගින් වූ සහන ලිපි 4 ක්ද රු. මිලියන 1, 650 ක සහන ලිපියක්ද මිහින් ලංකා ගුවන් සමාගම වෙනුවෙන් නිකුත් කර තිබුණි. මෙම සහන ලිපි නිකුත් කර ඇත්තේ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය මත රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය මතවේ.

(ii) මෙම ණය මුදල ගෙවිය යුතු කාලසීමාව 2016 මාර්තු 31 දිනෙන් ඉකුත් වී තිබුණු අතර ණය මුදල ආපසු ගෙවීම් කාලසීමාව දිගින් දිගටම දීර්ඝ කරමින් සහන ලිපි නිකුත් කර තිබුණි. අවසාන දින දීර්ඝ කිරීමේ කාලසීමාව 2020 දෙසැම්බර් 31 දින සිට වසරක කාලයක් සඳහා හෝ ඇවර කිරීමේ කටයුතු අවසන් වන තෙක් යන කවර හෝ කලින් එළඹෙන දිනය දක්වා ලබා දී තිබූ බව නිරීක්ෂණය විය. මෙම සහන ලිපි නිකුත් කර ඇත්තේ අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය මත රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තුවේ නිර්දේශය මතවේ.

(iii) 2016 ඔක්තෝබර් මාසයේ සිට මිහින් ලංකා සමාගමේ මෙහෙයුම් කටයුතු අවසන් වුවද, උක්ත සමාගම ඇවර කටයුතු ආරම්භ කරන ලද්දේ 2018 මාර්තු 09 වන දින බැංකු ඇපකර හා සහන ලිපි නිකුත් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය විධිමත් කිරීම.

දිනදිය. ඒ අනුව ඇවර කිරීමේ නිර්දේශය මතවේ.
 ක්‍රියාවලිය මාස 06 ක් තුළදී
 අවසන් කළ යුතු බවත් ඉන්
 ඔබ්බට දීර්ඝ කිරීම සඳහා
 අනුමැතිය ලබා නොදිය යුතු
 බවත් අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශ
 අංක 18/1001/810/005 යටතේ
 පෙන්වා දී තිබුණි. ඒහෙත් මේ
 වන විටත් ඇවර කිරීමේ කටයුතු
 අවසන් කර තිබූ බවක්
 නිරීක්ෂණය නොවීය.

(iv) ලංකා බැංකුවෙන් ලබාගත් මෙම සහන ලිපි නිකුත් -එම-
 රු.මිලියන 1,650 ක ණය කර ඇත්තේ අමාත්‍ය
 මුදලට අදාළව 2020 මණ්ඩල අනුමැතිය මත
 ඔක්තෝබර් මස 30 දිනට රාජ්‍ය ව්‍යාපාර
 රු. 831,400,000ක් ගෙවා තිබූ දෙපාර්තමේන්තුවේ
 අතර ණය මුදල වූ රු.මිලියන නිර්දේශය මතවේ.
 1,650 තවදුරටත් ගෙවිය යුතුව
 තිබුණි.

(v) විගණනයට ඉදිරිපත් කළ මෙම සහන ලිපි නිකුත් -එම-
 තොරතුරු අනුව, මහජන කර ඇත්තේ අමාත්‍ය
 බැංකුව විසින් 2020 වර්ෂය මණ්ඩල අනුමැතිය මත
 සඳහා අනුමත කරන ලද රාජ්‍ය ව්‍යාපාර
 රු. බිලියන 1 ක් වූ අයබදු දෙපාර්තමේන්තුවේ
 වටිනාකමින් මිහින් ලංකා නිර්දේශය මතවේ.
 සමාගම වෙනුවෙන් නිකුත් කර
 තිබූ රු.මිලියන 1,650 ක සහන
 ලිපියට අදාළ පොළිය
 රු.909,100,000 ක් හා ප්‍රාග්ධන
 මුදලින් රු.90,900,000 ක්
 නිරවුල් කිරීම සඳහා භාවිතා
 කරන ලද බව මහජන බැංකුව
 විසින් මහා භාණ්ඩාගාරය වෙත
 දන්වා තිබුණි. ඒ අනුව එම
 නිරවුල් කිරීම 2020 දෙසැම්බර්
 31 දින මාරු පත්‍රයක් මගින්
 ගිණුම්වලට ගලපා තිබුණි.